

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „КВАЛИФИКАЦИЯ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Динамичните промени в обществения живот, въвеждането на новата нормативна уредба в системата на предучилищното и училищно образование, решимостта на Министерството на образованието и науката за качествени промени в образованието, са основание за предприемане на съответните действия за организиране и провеждане на обучения и квалификация за развиване компетентностите на педагогическите специалисти, съобразно техните потребности и изискванията на образователните институции и обществото, както и с оглед тяхното кариерно развитие.

Съвременната ситуация изисква коренно изменение на съдържанието и организационните форми на системата за квалификация на учителите. Системообразуваща характеристика на продължаваща квалификация на учителите следва да е нейната цялост, т.е. не механично натрупване на влизащите в нея елементи, а дълбоката интеграция на всички образователни подсистеми и процеси.

Достъпът до съвременни информационни технологии е неразделна и все по-важна част от достъпа до образование. Електронизацията на учебния процес е неотменим елемент на модерното училище. Навлизането на иновации, базирани на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование, оптимизира процеса на обучение и повишава неговата ефективност.

За постигане целите, залегнали в националните и европейски стратегически документи, следва да се предоставят възможности за квалификация, водеща до усъвършенстване и обогатяване на компетентностите на педагогическите специалисти .

Национална програма „Квалификация“ изпълнява дейности по въвеждаща, поддържаща и надграждаща квалификация в изпълнение на националните политики, насочени към усъвършенстването и развитието на педагогическите специалисти.

Тя предоставя възможност на учители, директори и други педагогически специалисти да повишат своите компетентности съобразно професионалния си профил, личния избор и стратегията за развитие на детската градина и училището. Предлаганите дейности са на основата на установените потребности от обучения и са насочени към усъвършенстване на професионалните компетентности на педагогическите специалисти. Специално внимание е отделено на подобряването на управленските умения на училищните лидери за осигуряване

на ефективна комуникация, споделена визия и отговорност, взаимодействие с родителите и други заинтересовани страни. Предвидени са също мобилности за повишаване уменията на педагогическите специалисти за споделяне, обмен и внедряване на иновации и добри практики. Национална програма „Квалификация“ предлага възможност за участие в квалификационни форми и на педагогическите специалисти от малки, средищни и защитени училища с ограничени средства за квалификация.

Програмата синхронизира политиките по отношение на повишаване компетентностите във връзка с нормативната, институционалната и социалната среда на системата на предучилищното и училищното образование.

- Срок на програмата – 2018 г.
- Общ бюджет на Програмата – 800 000 лв.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1 ОБЩА ЦЕЛ

Повишаване качеството и ефективността на обучението, възпитанието и социализацията във всички образователни институции, отговарящ на новите изисквания за качествено образование на децата и учениците, чрез усъвършенстване и обогатяване на ключовите компетентности на педагогическите специалисти, в изпълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, Националната стратегия и програма за развитие на педагогическите кадри, и Националната стратегия за учене през целия живот.

2.2 СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ:

- 2.2.1 Професионално израстване на педагогическите специалисти чрез осигуряване на адекватно обучение в съответствие с потребностите на образователната система, социалната практика, равнището на професионалната компетентност на експерти, директори, учители и др. педагогическите кадри;
- 2.2.2 Утвърждаване професионалната компетентност на учителите, като фактор за осигуряване на сигурна и творческа среда в предучилищното и училищно образование за успешно реализиране на процесите на обучение, възпитание, социализация и повишаване качеството на образованието на децата и учениците;
- 2.2.3 Осигуряване на равни възможности за професионално развитие на педагогическите специалисти чрез включването им във форми на продължаваща квалификация;
- 2.2.4 Популяризиране на успешни модели и практики на качествено обучение на педагогическите специалисти. Популяризиране и обмен на иновативни педагогически практики;

- 2.2.5 Развиване и надграждане на ключови професионални компетентности на директори, заместник-директори и на специалисти с помощни и консултативни функции с цел методическа и организационна подкрепа на екипите в образователните институции;
- 2.2.6 Създаване на добра работна среда за мотивиране, привличане и задържане на млади педагогически специалисти в системата на образованието;
- 2.2.7 Укрепване на административния капацитет на директори, заместник-директори и на други педагогически специалисти.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Планираните за изпълнение направления и дейности са ориентирани към продължаваща и надграждаща квалификация на педагогическите специалисти, като предлаганите обучения са съобразени със спецификата на заеманите длъжности с цел подпомагане професионалното израстване и кариерното им развитие:

- 3.1 придобити умения за прилагане на държавните образователни стандарти и новите учебни програми;
- 3.2 актуализирани знания, умения и компетентности по ключови направления;
- 3.3 създадени условия за мотивиране, насърчаване и подкрепа на професионалното усъвършенстване на педагогическите специалисти;
- 3.4 надградени управленски и ключови компетентности;
- 3.5 практическа приложимост на постигнатите резултати от обученията;
- 3.6 споделен добър опит и представени иновативни практики.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

4.1. Направления

4.1.1. Изграждане на позитивна образователна среда в образователните институции.

Мярка I - Създаване на условия за превръщане на училището / детската градина в сигурно място за децата и учениците, в среда за изява чрез разгръщане на творчеството и иновациите и за обмяната на добри практики.

Мярка II - Повишаване привлекателността на учителската професия и социалния статус на педагогическия специалист. Удовлетворяване на професионалните интереси на педагогическия специалист в съответствие с професионалния профил на заеманата длъжност.

Мярка III - Провеждане на системна работа с родителите, местната общност и всички заинтересовани страни за активно включване в процесите за повишаване мотивацията на децата и учениците за участие в училищния живот, чрез създаването на условия за

подходящо индивидуално развитие на всички ученици, включително и застрашените от отпадане.

4.1.2. Повишаване качеството на обучението, възпитанието и социализацията на децата и учениците.

Мярка I. - Съвременни образователни технологии, които ще променят учебния процес през следващите няколко години.

Мярка II. - Организация и управление на образователния процес и образователната институция, насочени към изпълнение на стандартите за качество и покриване в по-висока степен на критериите за инспектиране.

Мярка III. - Надграждане на уменията за функционално оценяване на индивидуалните потребности на деца и ученици със специални образователни потребности и определяне на необходимата допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с индивидуалните им потребности.

4.1.3. Въвеждане на подход за ценностно ориентирано възпитание на децата и учениците, отразяващ се в съзнанието им под формата на ценностни ориентации - важен фактор за социална регулация на взаимоотношенията в училище и обществото.

Мярка I. - Развиване на система за взаимодействие с родители, инициране на родителска активност, включване на семействата на ученици от различни етнокултурни групи в образованието на децата им и в организацията и управлението на училищните дейности.

Мярка II. - Идентифициране на общите проблеми и състоянието на групите, към които са адресирани практиките и програмите за качествено образование и равнопоставена интеграция.

Мярка III. – Възпитание, отчитащо етно-културните, психо-социалните и емоционални потребности в контекста на развитието на детето.

4.1.4. Изграждане на базови управленски умения на новоназначени директори.

Мярка I. - Актуализиране или усъвършенстване на придобити и/или придобиване на нови допълнителни компетентности в съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, с професионалното развитие, както и с националната, регионалната, общинската и училищната политика.

Мярка II. - Подпомагане на директорите за въвеждане на иновативни практики в организацията на обучението и реализирането на политиката на училището за

осигуряване на напредък и подобряване на образователните резултати на децата и на учениците, за тяхната подкрепа и консултиране.

Мярка III. - Формиране на умения за самопознание и усъвършенстване, създаване на благоприятен психологически климат, идентифициране на трудностите и бариерите в работата, демотивиращи учителите и сплотяване на педагогическия колектив.

Мярка IV. - Ефективна комуникация и взаимодействие между училищни звена – директор, заместник директори, педагогически и непедагогически персонал;

4.1.5. Използване на Информационните и комуникационни технологии като хоризонтален принцип за повишаване коефициента на полезно действие на управление и провеждане на образователно – възпитателния процес.

Мярка I. - Внедряване на интелигентни системи за управление на процеси в училището, като образователна институция за оптимизиране работните процеси по обучение и възпитание и разходите на бюджета.

Мярка II. - Стратегии за успешното имплементиране на електронното обучение в училищата на база на концентрация върху силните страни на учителите, учениците и персонала.

Мярка III. - Умения за въвеждане на облачни технологии, платформи за електронни обучения и отчетност в училищата.

4.1.6. Мобилности за посещение на училища с кабинети за медиация и развита IT структура.

4.1.7. Национална научно - практическа конференция по мобилностите.

4.1.8. Обучение на учители, преподаващи математика и природни науки, на тема: „Методи за оценяване на международно изследване PISA 2021“

4.1.9. Обучения по Каталог на НЦКПС – възнаграждения на лекторите.

4.2. Индикатори за изпълнение:

4.2.1. Директори на училища – 600 бр.

4.2.2. Директори на детски градини – 300 бр.

4.2.3. Заместник – директори на училища – 350 бр.

4.2.4. Ръководители на направление „Информационни и комуникационни технологии“ - 150 бр.

4.2.5. Новоназначени директори на училища – 200 бр.

4.2.6. Новоназначени директори на детски градини – 150 бр.

4.2.7. Учители - 2165 бр.

4.2.8. Фасилитатори - 10 бр.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

- 5.1. Министерство на образованието и науката (МОН);
- 5.2. Национален център за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти (НЦПКПС);
- 5.3. Регионални управления на образованието (РУО);
- 5.4. Център за оценяване в предучилищното и училищното образование (ЦОПУО).

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

6.1. Описание на дейностите:

I. МОДУЛ I - „Квалификация на педагогически специалисти с ръководни функции.“

Обучения за директори на училища:

1. Обучение на тема: „Области, възможни критерии и индикатори за инспектиране и оценка на училището като организация”.
2. Обучение на тема: „Успешният финансов мениджмънт на директора на образователната институция в условията на новия стандарт за финансиране на образователните институции. Правомощия на директора за управление на делегиран бюджет“.
3. Обучение на тема: „Облачни структури в съвременните комуникационни среди”.
4. Обучение на тема: „Съвременни технологии за контрол и управление на физическото развитие и дееспособност на децата и учениците“.
5. Квалификационен курс в ЦЕРН за обучение по природни науки.
6. Квалификационен курс по Меморандум за разбирателство между Министерството на образованието и науката на Р. България и Мемориалния център в памет на мъчениците и героите на Холокоста “Яд Вашем“.

Обучения за заместник-директори и председатели на координационен съвет по приобщаващо образование:

1. Обучение на тема: „Приобщаващо образование на ученици със специални образователни потребности“.
2. Обучение на тема: „Планиране и управление процесите по защитата на педагогическия персонал и учениците при бедствия и кризисни ситуации“.

Обучения за ръководители на направление „Информационни и комуникационни технологии“ :

1. Обучение на тема: „Използването на визуални продукти от педагогически специалисти в процеса на обучение в средното образование – майсторски клас“.
2. Обучение на тема: „Иновативни методи в обучението по ИТ“.

Обучения за директори на детски градини:

1. Обучение на тема: Майсторски клас: „Иновативни педагогически технологии в условията на предучилищното образование (рефлексивни подходи)“.
2. Обучение на тема: „Консуматорство, агресия, функционална неграмотност. Методика за превенция в детската градина – професионално – педагогически тренинг“.
3. Обучение на тема: „Програмни системи в предучилищното образование, отчитащо психо-социалните и емоционални потребности в контекста на развитието на детето – Работна група/ дебат“.

Обучения за новоназначени директори на общински и държавни училища:

1. Обучение на тема: „Модерният образователен лидер: особености на функционалната характеристика“.
2. Обучение на тема: „Успешният финансов мениджмънт на директора на образователната институция в условията на новия стандарт за финансиране на образователните институции. Правомощия на директора за управление на делегиран бюджет“.

Обучения за новоназначени директори на детски градини:

1. Обучение на тема: „Модерният образователен лидер: особености на функционалната характеристика“.
2. Обучение на тема: „Ролята на помощник – възпитателя в детската градина. Рефлексивен подход на взаимодействие с учителя - работна група“.

II. МОДУЛ II – „Квалификация на учители”

Обучения за учители:

1. Обучение на тема: Майсторски клас: „Иновативни педагогически технологии в условията на училищното образование (рефлексивни подходи)“.
2. Обучение на тема: „Модели на училищна политика – взаимодействие с родителите за намаляване на дела на отпадналите от училище и преждевременно напусналите образователната система ученици“.
3. Обучение на тема: „Педагогическо взаимодействие: семейство – образователна институция – общество“.
4. Обучение на тема: „Приобщаващо образование – понятия, дейности и документи за обща подкрепа“.
5. Обучение на тема: „Профилирано обучение и подготовка на надарени ученици“.
6. Обучение на тема: „Етническа и религиозна толерантност и рефлексия в условията на интеркултурна образователна среда“.
7. Обучение на тема: „Ценностно – ориентирани проекции на гражданското образование в училище“.
8. Обучение на тема: „Агресия и антиагресия. Теория и насоки за работа“.
9. Обучение на тема: „Консуматорство, агресия, функционална неграмотност. Методика за превенция в училище - професионално – педагогически тренинг“.
10. Обучение на тема: „Знания и решения в превенцията на употребата на наркотици, рисковото поведение и агресията в училище”.
11. Обучение на тема: „Разработване на учебно съдържание с помощта на съвременни интерактивни информационни и комуникационни технологии“.
12. Обучение на тема: „Мобилни технологии за формиращо оценяване в обучението“.
13. Обучение на тема: „Електронното портфолио като инструмент за атестиране и професионално развитие на учителя“.

III. Мобилности за посещение на училища с кабинети за медиация и развита IT структура.

1. Провеждане на процедура за подбор
2. Изисквания:
 - Екипите, извършващи мобилността са длъжни в рамките на 30 календарни дни от деня на посещение, да представят в РУО решения на Педагогическия съвет на образователната институция с описаната иновация, избрана от мобилността, която въвежда в училището. Финансират се първите 100 училища, подали заявление.

- В 30 дневен срок от деня на посещение, директорите да представят информация за внедряваната иновация за публикуване в сайтовете на РУО и НЦПКПС и линк към публикацията в сайта на училището.
- Процедура за избор на екипи за мобилности:
 - ✓ РУО – публикуват условията за кандидатстване – критериите и сроковете.
 - ✓ Подадените документи се разглеждат от комисия, назначена със заповед на началника на РУО.
 - ✓ Членовете на комисията извършват класиране на кандидатите по програмата.
 - ✓ Комисията предлага на началника на РУО класираните, които отговарят на условията, за утвърждаване.
- Документи за кандидатстване:
 - ✓ Заявление по образец;
 - ✓ Декларация по образец от бенефициента, че е запознат с условията за разходване на средствата.

IV. Национална научно - практическа конференция на тема: „Педагогическите иновации – същност на съвременното училище”.

V. Обучение на учители, преподаващи математика и природни науки, на тема: „Методи за оценяване на международно изследване PISA 2021“

1. Професионален педагогически тренинг за методи за оценяване на международно изследване PISA 2021 – обучение на учители;
2. Методи за оценяване на международно изследване PISA 2021 – обучение на учители.

VI. Обучения по Каталог на НЦПКПС:

Финансиране на разходите, свързани с възнагражденията на лекторите при провеждане на обучения по Каталог, утвърден от директора на НЦПКПС, на основание Годишния план на НЦПКПС за 2018 година.

6.2. Принципи на финансиране:

- 6.2.1. Министърът на образованието и науката утвърждава план-сметка за дейностите, планирани по програмата.
- 6.2.2. Обученията се организират от дирекция „Квалификация и кариерно развитие“ и Националния център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти.
- 6.2.3. Средствата се предоставят за календарната 2018 г. и се разходват в рамките на същата календарна година.

6.3. Други специфики:

Оптимален брой обучаеми в група 25 (двадесет и пет) човека, съобразен с методика за провеждане на квалификационни дейности с планирано разделяне по групи за практическо отработване на казуси по преминатия материал. Обученията на педагогическите специалисти са присъствени и съчетани с работа в дистанционна платформа за обучение. Представените добри педагогически практики от обучаемите са достъпни за всички педагогически специалисти.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

7.1. Показатели за изпълнение на програмата:

- ✓ брой участници в обученията
- ✓ брой участници в мобилности
- ✓ брой участници в Национална конференция
- ✓ брой фасилитатори
- ✓ брой участници в педагогически тренинг
- ✓ брой въведени иновации/добри практики
- ✓ брой публикации

7.2. Индикативни параметри

- ✓ 3055 бр. обучени педагогически специалисти;
- ✓ 500 бр. участници в мобилности;
- ✓ 60 бр. участници в Национална конференция
 - 1 научен доклад
 - 3 научни съобщения
 - 5 споделени практики
- ✓ 10 бр. фасилитатори;
- ✓ 300 бр. участници в педагогически тренинг;
- ✓ 100 бр. въведени иновации/добри практики;
- ✓ 300 бр. публикации

8. МОНИТОРИНГ

Установяване на степента на удовлетвореност на педагогическите специалисти:
анкетни проучвания на удовлетвореността от участие в обученията.

Доклади за отчитане изпълнението на дейностите.

Отчет по изпълнение на Националната програма.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз, друго национално финансиране, както и други донорски програми.